

Підтримку надає:

Федеральне міністерство
продовольства і
сільського господарства

на підставі рішення
Німецького Бундестагу

Німецько-український
агрополітичний діалог

При Інституті економічних досліджень та політичних консультацій

Коментарі до аграрних законодавчих ініціатив

APD/KAG/02/2017

Аграрні дослідження в Німеччині

Симан Юрк

Німецько-український агрополітичний діалог

Київ, березень 2017

Про проект «Німецько-український агрополітичний діалог» (APD)

Проект «Німецько-український агрополітичний діалог (АПД)» реалізується за підтримки Федерального Міністерства продовольства та сільського господарства (BMEL) з 2006р. і наразі до 2018р. та за його замовленням через виконавця ТОВ ГФА Консалтинг Груп, а також робоче співтовариство, яке складається з ТОВ ІАК Аграр консалтинг, Лейбніц-Інституту аграрного розвитку в країнах з перехідною економікою та ТОВ АФЦ Консультантс Інтернешнл. Реципієнтом проекту виступає Інститут економічних досліджень та політичних консультацій в Києві. При реалізації важливих заходів для розвитку ринку землі, використання державних земельних площ та приватизації АПД працює у кооперації з ТОВ з управління та реалізації земель (BVVG). Бенефіціаром проекту виступає Міністерство аграрної політики та продовольства України.

Проект має підтримувати Україну в питаннях розвитку сталого сільського господарства, ефективної переробної промисловості та підвищення міжнародної конкурентоспроможності відповідно до принципів ринкової та регуляторної політик та з урахуванням потенціалу розвитку, який виникає в рамках Угоди про Асоціацією між ЄС та Україною. З цією метою Проект має надавати інформацію про німецький, зокрема, східнонімецький, а також міжнародний, європейський досвід з розробки рамкових аграрно-політичних умов, а також з організації відповідних аграрно-політичних установ.

www.apd-ukraine.de

Автор

Симан Юрк

jurk@apd-ukraine.de

ЗМІСТ

1. Огляд аграрних досліджень в Німеччині	4
2. Дослідницькі установи VMEI в аграрній області	4
3. Дослідницькі установи федеральних земель в аграрній області.....	5
4. Аграрні дослідження у вищих навчальних закладах	5
5. Позауніверситетські дослідницькі установи з відношенням до аграрного сектору	5
6. Дослідницька діяльність аграрної індустрії	6

1. Огляд аграрних досліджень в Німеччині

Аграрні дослідження в Німеччині представляють собою комплексне переплетіння різних установ та джерел фінансування.

Федерація, федеральні землі та індустріальні підприємства спочатку фінансують їхні відповідні установи з ведення аграрних досліджень напряду(дивись X). ЄС надає фінансові засоби на дослідження через виписки проектів, за рахунок яких також частково фінансуються аграрні дослідження в Німеччині (дивись -x-). Аграрні індустріальні підприємства частково звертаються до публічних дослідницьких закладів в аграрній області(дивись /x/) з пропозиціями щодо виконання конкретних дослідницьких завдань та фінансують їх.

Надалі Федерація та федеральні землі фінансують установу загального координування досліджень: Німецьке дослідницьке співтовариство (DFG). DFG видає далі ці фінансові засоби (дивись (x)) через тендерні процедури, зокрема, також для дослідницьких установ в аграрній області. 2015 року 42 позауніверситетські дослідницькі установи змогли отримати від DFG фінансування для дослідницьких проектів у фахових областях аграрних наук, лісівництва, садівництва та ветеринарної медицини; при цьому аграрні дослідження складають лише незначну частину загального бюджету DFG¹.

Таблиця 1: Фінансування аграрних досліджень в Німеччині

Установи	Джерела фінансування			
	ЄС	Федерація	Федеральні землі	Індустріальні підприємства
Федеральний уряд/BMEL (Міністерство продовольства та сільського господарства Німеччини)	-x-	X		/x/
Федеральні землі/Міністерства сільського господарства	-x-	(x)	X	/x/
Університети/вищі навчальні заклади	-x-	(x)	(x)	/x/
Позауніверситетські дослідження (WGL)	-x-	x + (x)	(x)	/x/
Індустріальні компанії				X

Джерело: АПД-Україна

2. Дослідницькі установи BMEL в аграрній області²

Федеральному Міністерству продовольства та сільського господарства (BMEL) підпорядковуються чотири Федеральні дослідницькі інститути:

- Інститут Юліуса Кюна (Julius Kühn-Institut (JKI));
- Інститут Фрідріха Лoeffлера (Friedrich-Loeffler-Institut (FLI));
- Інститут Макса Рубнера (Max Rubner-Institut (MRI));

¹В області аграрних досліджень також представлені численні фонди, як, наприклад, Фонд Олександра фон Гумбольдта (Alexander von Humboldt), Роберта Боша (Robert Bosch), Німецьких Федеральний фонд навколишнього середовища, тощо. Вони надають додаткові фінансові засоби у розпорядження позауніверситетським дослідницьким установам, вищим навчальним закладам, університетам, тощо.

² http://www.bmel.de/DE/Ministerium/BildungForschung/_Texte/ForschungseinrichtungenBMEL.html

- Інститут Тюнена (Thünen-Institut (TI));

а також іще

- Федеральний Інститут оцінки ризиків (BfR);
- Федеральне відомство захисту споживачів та безпечності продуктів харчування;
- Німецький центр дослідження біомаси (DBFZ).

Дослідницьке відомство BMEL займається, в тому числі, викликами, які стоять перед європейським та національним сільським господарством та харчовою промисловістю. Результати досліджень робляться доступними для громадськості. Завдяки цьому, користь від досліджень, які проводить BMEL, отримують представники практичного виробництва в сільському, лісовому, рибному господарстві, індустриальні компанії та населення, що проживає у сільській місцевості.

Частка фінансування за рахунок залучення додаткових фінансових засобів тут є відносно невеликою, на рівні 15,3 %.

3. ДОСЛІДНИЦЬКІ УСТАНОВИ ФЕДЕРАЛЬНИХ ЗЕМЕЛЬ В АГРАРНІЙ ОБЛАСТІ

Органи управління федеральних земель також утримують дослідницькі установи в аграрній області. Вони, як правило, підпорядковуються відповідним аграрним міністерствам федеральних земель. Структура установ на рівні федеральних земель є дуже різноманітною і тому тут не буде окремо розглядатися.

Окрім того, федеральні землі також приймають участь у фінансуванні аграрних досліджень зазначених вище Інститутів Готфріда Вільгельма Лейбніца (WGL (GottfriedWilhelmLeibnitz-Institute)).

4. АГРАРНІ ДОСЛІДЖЕННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

Вищі навчальні заклади представляють собою самостійні навчальні та дослідницькі установи відповідних федеральних земель.

Поряд із фінансуванням за рахунок коштів бюджету федеральних земель, вищі навчальні заклади також можуть залучати так зване додаткове (зовнішнє) фінансування від ЄС (дивись –x-), від DFG (дивись (x)), а також від індустриальних компаній (дивись /x/). Частка залучених додаткових фінансових засобів залежить від наукової репутації та інтенсивності кооперації відповідних вищих навчальних закладів з донорами.

У 2015 році 54 вищих навчальних заклади залучили до відносно невеликої фахової області «Аграрні науки, лісівництво, садівництво та ветеринарна медицина» майже 106 мільйонів євро від DFG.

5. ПОЗАУНІВЕРСИТЕТСЬКІ ДОСЛІДНИЦЬКІ УСТАНОВИ З ВІДНОШЕННЯМ ДО АГРАРНОГО СЕКТОРУ

Окрім цього, публічні вимоги щодо аграрних досліджень для Федерації та федеральних земель підтримуються, тобто частково фінансується, шістьма дослідницькими установами Наукового співтовариства Готфріда Вільгельма Лейбніца (GottfriedWilhelmLeibniz-V. (WGL)), які займаються прикладними фундаментальними дослідженнями та доповнюють фаховий спектр дослідницьких установ Федерації та федеральних земель. Лейбніц інститути також

можуть додатково залучати кошти на фінансування своїх досліджень з DFG.

Тут частка фінансування за рахунок залучення додаткових фінансових засобів складає в середньому 26,2 %.

6. Дослідницька діяльність аграрної індустрії

Дослідницькі установи індустріальних компаній представляють собою внутрішні дослідницькі галузі або відділення компаній для розробки продуктів, що користуватимуться попитом при продажу. Дослідницьку роботу самостійних індустріальних компаній можна зустріти в усіх областях науки, зокрема, вона також проводиться Федеральними дослідницькими інститутами на замовлення. До цього відносять дослідження в області аграрної техніки, насінництва, систем утримання тварин та добробуту тварин, селекції рослин та захисту рослин (наприклад, Bayer, BASF, тощо), тощо. Так, підприємства щорічно визначають внутрішній бюджет на дослідження. При цьому широка підтримка приватних економічних інтересів у дослідженнях з боку Федерації та федеральних земель не передбачається та не є можливою.

Водночас, індустріальні компанії підтримують проведення публічних досліджень шляхом постановки прямих завдань та через тендери.

ТАБЛИЦЯ 2: АГРАРНИЙ БЮДЖЕТ ФЕДЕРАЛЬНИХ ДОСЛІДНИЦЬКИХ УСТАНОВИ ТА ЇХНЕ ФІНАНСУВАННЯ

	Кількість співробітників ³	Фінансування у млн. євро			частка залучених фінансових засобів, %
		Загальний бюджет	в тому числі державне фінансування	в тому числі залучені фінансові засоби	
<i>Дослідницькі установи в аграрній області Федерації</i>					
Інститут Фрідріха Льюфлера (FLI) ⁴	765	55,0	45,0	10,0	18,0
Інститут Юліуса Кюна (JKI) ⁵	1 160	85,8	75,9	9,9	11,5
Інститут Макса Рубнера (MRI) ⁶	590	53,0	50,0	3,0	5,7
Інститут Йохана Генріха фон Тюнена (TI) ⁷	900	100,1	78,0	22,1	22,1
всього	3 415	293,9	248,9	45,0	15,3
<i>Інші дослідницькі установи Федерації</i>					
Німецький центр дослідження біомаси (DBFZ) ⁸	193	16,2	9,9	6,3	38,9
Федеральний інститут оцінки ризиків (BfR) ⁹	801	80,5	76,0	4,5	5,6
всього	994	96,7	85,9	10,8	11,1
<i>Інститути Наукового співтовариства Готфріда Вільгельма Лейбніца</i>					
Лейбніц інститут аграрного розвитку в країнах з перехідною економікою ¹⁰	110	6,4	4,4	1,9	30,6
Лейбніц центр досліджень аграрного ландшафту ¹¹	335	5,8	4,11	1,7	29,5
Лейбніц інститут аграрної техніки в Потсдам-Борнім ¹²	211	18,1	11,1	7,0	38,6

³включаючи науковці, не науковий персонал, адміністрацію, учнів-стажерів

⁴ https://openagr.ar.bmel-forschung.de/servlets/MCRFileNodeServlet/Document_derivate_00012533/Jahresbericht_2011.pdf

⁵ <https://www.julius-kuehn.de/>

⁶ <https://www.mri.bund.de/de/home/>

⁷ https://www.thuenen.de/media/publikationen/jahresbericht/ti-jahresbericht_2016.pdf

⁸ https://www.dbfz.de/fileadmin/user_upload/Referenzen/Jahresberichte/DBFZ_Jahresbericht_2015.pdf

⁹ <http://www.bfr.bund.de/en/home.html>

¹⁰ https://www.iamo.de/fileadmin/user_upload/Bilder_und_Dokumente/05-publikationen/Jahresberichte/jb2013-14.pdf

¹¹ <http://www.zalf.de/en/Pages/ZALF.aspx>

¹² https://www.atb-potsdam.de/fileadmin/docs/Jahresberichte/atb_jahresbericht_2014-2015_kl.pdf

	Кількість співробітників ³	Фінансування у млн. євро			частка залучених фінансових засобів, %
		Загальний бюджет	в тому числі державне фінансування	в тому числі залучені фінансові засоби	
Лейбніц інститут овочівництва та декоративних квітів в Гроссбеерен/Ерфурт ¹³	140	10,7	-	-	-
Німецька дослідницька станція хімії харчових продуктів ¹⁴	50	4,7	3,0	1,7	36,1
Лейбніц інститут біології сільськогосподарських тварин ¹⁵	239	23,4	20,5	3,0	12,8
всього	1 085	58,4¹⁶	43,1¹⁷	15,3¹⁸	26,2¹⁹

¹³ <http://www.igzev.de/>

¹⁴ <http://www.dfal.de/startseite/genusswert.html>

¹⁵ <https://www.fbn-dummerstorf.de/fileadmin/media/PDF-Jahresberichte/FBN-JB-2013.pdf>

^{16, 17, 18, 19}через недостатність даних розрахунок було проведено без урахування Лейбніц інституту овочівництва та декоративних квітів в Гроссбеерен/Ерфурт